

KÚRIA

Knk.IV.37.488/2015/3.szám

A Kúria a dr. Tordai Csaba ügyvéd által képviselt Gulyás Mihály Balázs szervezőnek, a Nemzeti Választási Bizottság ellen, aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítése kapcsán meghozott 89/2015. számú határozatának felülvizsgálata tárgyában, nemperes eljárásban, meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 89/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

1. A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 89/2015. számú határozatában megtagadta a szervező által 2015. április 9-én benyújtott aláírásgyűjtő ív hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Nemzeti Bank vezető tisztségviselői a Magyar Nemzeti Bankkal egyetemélegesen feleljenek a Magyar Nemzeti Bank által közigazgatási jogkörben okozott kárért?”

2. Az NVB a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (továbbiakban Nsztv.) 11. §-ára alapítottan vizsgálta a kérdés hitelesíthetőségét. Indokolásában kifejtette, hogy a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hatósági tevékenységével összefüggésben keletkezett esetleges károkért a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNBtv.) 56. §-a értelmében az MNB köteles helytállni.

Az NVB határozatában alapjogi oldalról vizsgálta a kérdés kapcsán megtartandó érvényes és eredményes népszavazás következtében elfogadandó törvény alkotmányosságát. Vizsgálata eredményeként nem látott olyan okot, amely az MNBtv. hatályos 56. §-ával szemben az MNB vezető tisztségviselőire is kiterjedő,

egyetemleges kárviselési, kárelosztási szabályozás kialakítását tenné szükségessé.

3. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy a kérdés szerinti szabályozás az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe ütközően korlátozná az MNB vezető tisztségviselőinek tulajdonhoz való alapjogát. A kérdés hitelesítésére – az alaptörvény-ellenesség kiküszöbölése érdekében – csak az Alaptörvény módosítása révén kerülhetne sor. Ugyanakkor ennek lehetőségét népszavazás esetében maga az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében zárja ki, ezért az NVB a kérdés hitelesítését megtagadta.
4. A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához az NVB határozatának megváltoztatását, a kérdés hitelesítését kérve.

Részben arra hivatkozott, hogy az NVB a kérdés hitelesítését a demokratikus döntéshozatali eljárásra tartozó célszerűségi oldalról ítélte meg.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatára utalva mutatott rá az NVB határozatának alaptörvény-ellenességére. Álláspontja szerint, ha a tulajdonhoz való jog korlátozását a közérdek indokolja – mint ahogy az a jelenlegi esetben is fennáll –, a szabályozás alaptörvény-ellenességét csak annak aránytalansága támaszthatja alá.

Mindemellett a jogrendben ismert intézményként utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:541. §-ára. E szerinti a jogi személyek vezető tisztségviselői a jogi személy által harmadik személynek okozott kárért egyetemleges felelősséget viselnek. Álláspontja értelmében az NVB érveléséből a Ptk. hivatkozott rendelkezésének a tulajdonhoz való jog aránytalan korlátozása miatti alaptörvény-ellenessége következne.

II.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

1. A Kúria az Nsztv. 30. § (1) bekezdésében – figyelemmel az Nsztv. 11. §-ára is – megfogalmazott hatáskörében eljárva, nemperes eljárásban, az Alaptörvény védelme érdekében, elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján vizsgálja felül az NVB határozatát.
2. Az NVB által minősített kérdés az MNB hatósági jogkörével közvetlen összefüggésben keletkezett károkért vagy személyiségi jogsérelemért való helytállási kötelezettségét érinti a felelőssé tehető személyek körének bővítésével. Az MNBtv. 56. §-a értelmében a közigazgatási jogkörben okozott

kárért jelenleg a közigazgatási jogkör címzettje, azaz MNB viseli a felelősséget.

3. Az MNB tisztségviselői, a „vezető tisztségviselőkkel” együtt – bármely más hatóság tisztségviselőihez hasonlóan – az MNB közigazgatási hatósági hatáskörében eljárva, az egyedi méltányosság és az általános igazságosság érdekében, nem pedig saját nevükben, saját hasznukra gyakorolják a közhatalmat. Ebből következően tehát nem magánszemélyként, hanem a hatóság tisztségviselőjeként kerülnek eljárási és anyagi jogi jogviszonyba a hatósági eljárás ügyfeleivel.
 4. Mindez természetesen nem zárja ki a tevékenységükért fennálló felelősségüket, amely azonban a kifejtettek értelmében nem lehet magánjogi jellegű kárfelelősség, hanem – a tisztség megszerzésétől függően – politikai, közszolgálati, adott esetben pedig büntetőjogi felelősségként realizálódhat.
 5. Mindebből következőleg tehát a közérdek nem ahhoz fűződik – és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság, jogbiztonság elvének érvényesülése nem azt kívánja meg –, hogy az MNB vezető tisztségviselői személyes vagyonukkal is helytálljanak az MNB által folytatott közigazgatási hatósági eljárás ügyfeleinek esetlegesen okozott vagyoni avagy személyiségi jogi károkért. Az alkotmányos jogállami működés és a közérdek azt a követelményt támasztja a hatóságként fellépő MNB-vel szemben, hogy a hatósági tevékenysége a jog keretei között maradjon, és ezen belül a hatósági jogkört gyakorlók is rászoríthatóak legyenek választott, illetve egyéb jellegű tisztségeik felelősségteljes, jogszerű gyakorlására. Miután a jogállami működés ezen jogszabályi feltételei nem kétségesen fennállnak a jogrendben, ezért a felülvizsgálati kérelem megalapozatlanul hivatkozott olyan közérdekre, amely a kérdéses személyi kör alapjogainak korlátozását a kérdésben foglaltak szerinti módon szükségessé tenné.
- A kifejtettek értelmében a Kúria nem osztotta azt az álláspontot, hogy az NVB a kérdés hitelesíthetőségét célszerűségi alapon bírálta volna el, de nem tudott párhuzamot vonni a határozat indokolása és a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a magánjogi viszonyokra szabott Ptk.-beli szabályozás között sem.
6. Mindezen indokok alapján a népszavazás kezdeményezésére irányuló kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján nem volt hitelesíthető. Ezért a Kúria az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
 7. Az illetékviseléséről a Kúria az illetékekről szóló – módosított – 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdésének megfelelő alkalmazásával határozott.

8. A Kúria határozatáról az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közleményt tesz közzé.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárta ki.

Budapest, 2015. szeptember 1.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő